

RINGKASAN EKSEKUTIF

Dasar Perhutanan Negara telah diterima oleh Majlis Perhutanan Negara (MPN) pada tahun 1977 dan diluluskan oleh Majlis Tanah Negara (MTN) pada tahun 1978. Penerimaan Dasar Perhutanan Negara merupakan satu kejayaan besar yang pernah dicapai oleh JPSM di dalam usaha merealisasikan konsep penggunaan tanah secara rasional melalui penubuhan Hutan Simpan Kekal (HSK) yang diuruskan dengan prinsip-prinsip pengurusan hutan yang sihat. Prinsip-prinsip serta amalan pengurusan hutan yang baik serta berkesan perlulah didokumentasikan secara teratur dan sistematik dengan mengambilkira sumber-sumber hutan yang ada serta keperluan-keperluan lain (Dahlan, 1991). Dokumen yang komprehensif lagi praktikal ini adalah dikenali sebagai Rancangan Pengurusan Hutan (RPH).

Pembangunan Negeri Pulau Pinang juga adalah berlandaskan kepada Wawasan 2020 Negara yang menekankan kepada matlamat untuk menjadi negeri yang ditransformasikan sebagai sebuah negeri yang bertaraf antarabangsa yang menjadi lokasi pilihan pelabur, menjadi destinasi pilihan pelancong dan menjadi pilihan utama penduduk yang mahukan sebuah kehidupan yang lestari dan mampan selain daripada menjadi negeri maju dari segi kesaksamaan social dan keadilan ekonomi.

Melalui wawasan tersebut, Jabatan Perhutanan telah membangunkan aktiviti-aktiviti yang diyakini dapat merintis langkah supaya sektor perhutanan di negeri Pulau Pinang dapat dibangunkan dengan memberi tumpuan terhadap sektor berkaitan pembangunan hutan dan sumber hutan bukan berkayu, penguatkuasaan, pemeliharaan dan pemuliharaan hutan. Dalam melaksanakan sistem pengurusan hutan secara berkekalan, terdapat berbagai-bagai dasar yang berkaitan juga perlu diambilkira selain daripada Dasar Perhutanan Negara. Perlaksanaan pembangunan ekonomi sektor perhutanan hanya boleh berkisar dalam lingkungan dan batasan dasar-dasar dan akta-akta yang digubal. Perlaksanaan yang efektif perlu mengambil kira dasar-dasar dan akta-akta lain sedia ada yang berkaitan daripada Dasar Pembangunan Nasional hingga ke Dasar Kepelbagai Biologi Kebangsaan, daripada Akta Kerajaan Tempatan hingga ke Akta Kualiti Alam Sekitar.

Pulau Pinang mencatatkan keluasan keseluruhan negerinya dengan lebih kurang 103,150.0 hektar yang mana kawasan berhutan mempunyai keluasan lebih kurang 7,254.0 hektar iaitu sebanyak 7.03% dari keseluruhan kawasan negeri. Hutan Simpanan Kekal (HSK) di Pulau Pinang pula mencatatkan keluasan sebanyak 6,098.0 hektar (JPSM, 2008). Ini memberi Nisbah Hijau(Negeri) atau NH_(S) kepada keluasan negeri sebagai 0.073. Namun begitu di peringkat anatarabangsa melalui "Deklarasi Langkawi" telah menetapkan negara-negara Komanwel perlu mempunyai kawasan berhutan yang mencukupi (30% daripada keluasan negeri) berbanding dengan keluasan tanah negara masing-masing. Malaysia pula menetapkan untuk menyimpan 50% keluasan tanah yang diliputi hutan.

Walaupun mempunyai saiz yang kecil, Pulau Pinang adalah antara negeri termaju di Malaysia pada ketika ini. Perancangan kearah kemajuan yang lebih mantap dan seimbang masih boleh dilakukan dengan menambahkan lagi kawasan berhutan bagi meningkatkan faedah-fedad hutan kepada masyarakat. Oleh itu adalah dicadangkan keluasan kawasan berhutan di Pulau Pinang ditambah dengan menanam pokok-pokok hutan di kawasan-kawasan lapang dan terbiar. Dalam pada itu, dicadangkan supaya kawasan hutan tanah kerajaan yang bersesuaian luasnya yang terdapat di Pulau Jerejak serta sebahagian lagi yang terdiri daripada Hutan Paya Laut diwartakan sebagai HSK.

Anggaran penduduk negara ini yang tinggal di dalam kawasan-kawasan perbandaran hampir kepada 40.0%. Dalam hubungan ini Dasar Perbandaran Negara digubal untuk dijadikan garis panduan dalam usaha pembangunan kawasan-kawasan Bandar. Justeru itu, hubungan yang rapat dengan strategi pembangunan wilayah adalah untuk menghasilkan keseimbangan di semua kawasan (MPPP, 1998).

Di Pulau Pinang, setakat ini tercatat sebanyak 5 kawasan hutan lipur yang telah dibangunkan di dalam kawasan HSK. Pelbagai kemudahan serta infrastruktur telah disediakan untuk keselesaan dan kesenangan para pengunjung untuk menikmati keindahan dan menjalankan pelbagai aktiviti seperti berekreasi, program pendidikan, penyelidikan serta pembangunan hutan lipur ini. Kadar kepenggunaan hutan lipur di Pulau Pinang adalah 1 hektar untuk setiap 13 000 orang penduduk dengan keluasan keseluruhan adalah sebanyak 108 hektar. Usaha penambahan kawasan rekreasi hutan amat perlu dan giat dijalankan memandangkan kadar kehadiran pelancong yang semakin meningkat dari masa ke semasa.

Di Pulau Pinang, lebih daripada 19 industri yang bergiat aktif dalam menjana pendapatan negeri. Industri - industri ini terus mendapat suntikan pelabur - pelabur dari dalam dan luar negara untuk terus menjana pendapatan negeri. Menurut rekod, sebanyak 28 syarikat yang terlibat secara aktif dalam sektor perabot dan industri berasaskan kayu pada tahun 2008. Sektor ini merupakan salah satu sektor yang besar dalam negeri yang kecil seperti Pulau Pinang.

Semenjak dari tahun 1972, tiada sebarang lesen yang dikeluarkan oleh pihak Jabatan Perhutanan Negeri Pulau Pinang bagi tujuan pengusahaan. Sehubungan itu, semua kawasan HSK di Pulau Pinang telah dikelaskan sebagai Hutan Perlindungan dan juga Hutan Lipur. HSK akan diusahasil berdasarkan kepada keupayaan semulajadi hutan, penggunaannya yang optimum dan penggunaan tanah hutan yang komprehensif bagi mencapai tahap pengurusan hutan secara berkekalan sejajar dengan kehendak standard kualiti dan kejayaan kritikal ITTO sebelum tahun 2010 dan selepasnya. Ini juga memberi ruang kepada dirian hutan untuk membaik pulih dan kembali kepada status dirian klimaks sebagaimana asalnya dengan kandungan isi hutan yang semakin meningkat dan berkualiti.

Pengumpulan data-data kuantitatif dan kualitatif sumber hutan telah dilaksanakan oleh JPSM secara berkala setiap sepuluh tahun sekali melalui projek Inventori Hutan Nasional (IHN). Sehingga kini, sebanyak empat siri IHN telah Berjaya disempurnakan. IHN4 telah dilaksanakan oleh JPSM pada tahun 2002-2004 dengan bantuan teknikal menerusi Projek Pengurusan dan Konservasi Hutan Secara Berkekalan Malaysia-Jerman (*Malaysian-German Sustainable Forest Management and Conservation*). IHN4 dilaksanakan bertujuan untuk membantu Jabatan Perhutanan Negeri Pulau Pinang bagi mengemaskini maklumat-maklumat sumber hutan yang tekini bagi Penyediaan Rancangan Pembangunan Hutan.

Daripada keputusan penganalisan IHN4 ini, didapati bahawa peratus bilangan pokok keseluruhan bagi kaum Dipterokarpa adalah sebanyak 23.3 % di mana peratus bilangan kumpulan Meranti adalah sebanyak 17 % saja. Bilangan pokok bersaiz 45.0 cm dbh dan ke atas adalah sebanyak 29.6 pokok bagi setiap hektar bagi Negeri Pulau Pinang. Bilangan pokok yang boleh ditebang iaitu bersaiz 60.0 cm dbh dan ke atas adalah sebanyak 11.2 pokok bagi setiap hektar.

Isipadu pokok-pokok dari IHN4 pula memberi nilai yang berbeza-beza. Keputusan Penganalisan adalah Isipadu hutan bagi pokok-pokok bersaiz 10.0 cm dbh dan ke atas adalah sebanyak 236.88 m³/ha. Isipadu bagi kaum Dipterokarpa adalah sebanyak 94.18 m³/ha (39.8 %) daripada keseluruhan isipadu hutan bagi Negeri Pulau Pinang yang mana kumpulan Meranti menyumbang sebanyak 70.48 m³/ha (29.8 %). Pokok-pokok bersaiz 45.0 cm dbh dan ke atas menyumbang sebanyak 106.58 m³/ha atau 45.0 % daripada keseluruhan isipadu hutan

berkenaan. Pokok-pokok bersaiz 45.0 cm dbh merupakan stok bahan kayu di masa hadapan. Pokok-pokok yang bersaiz 60.0 cm dbh ke atas menyumbang sebanyak 65.89 m³/ ha (27.89 %) dan isipadu ini dijangka boleh dikeluarkan jika dijalankan pembalakan. Dari segi luas pangkal pokok pula, luas pangkal dirian hutan bagi Negeri Pulau Pinang berdasarkan IHN4 ialah 21.86 m²/ha dimana pokok-pokok bersaiz 15.0-29.9 cm dbh mendominasi iaitu sebanyak 6.63 m²/ha dengan diikuti kelas 30.0-44.9 cm dbh (4.79 m²/ha) dan 45.0-59.9 cm dbh (3.71 m²/ha). Luas pangkal bagi kaum Dipterokarpa adalah seluas 7.82 m²/ha dan pokok-pokok bersaiz 60.0 cm dbh dan ke atas hanya seluas 4.75 m²/ha sahaja.

Bancian yang dijalankan oleh Jabatan Perhilitan terdapat beberapa hidupan liar dalam golongan mamalia yang terdapat di hutan Pulau Pinang yang bersaiz besar sangat minimum daripada segi spesies mahupun bilangannya. Antaranya, mamalia yang terdapat di hutan ini ialah Babi hutan (*Sus crofa*), Monyet (*Macaca fascicularis*), Tenggiling (*Manis javanica*), Pelanduk (*Tragulus javanicus*) dan Dusky leaf monkey iaitu (*Presbytis obscura*). Terdapat juga banyak mamalia kecil seperti ayam hutan (*Galus galus*), tupai seperti Black Giant squirrel (*Ratufa bicolor*), Three stripped ground squirrel (*Laricys insignis*), Giant flying squirrel (*Petaurista petaurista*), Tupai biasa (*Tupaia glis*) dan Flying lemur (*Cynocephalus variegatus*).

HSK yang terdapat di Pulau Pinang juga akan terus memainkan peranan penting dalam industri pelancongan khususnya eko-pelancongan. Pembangunan sektor ini memerlukan pendekatan perancangan yang lebih profesional dan terurus. Dalam konteks ini, skop perancangan penubuhan hutan rekreasi lebih menekankan kepada objektif sosial kerajaan kepada masyarakat. Skop perancangan seharusnya perlu diliuaskan dengan mengambilkira potensi kehadiran pelancong asing pada masa akan datang. Mengikut laporan daripada Kementerian Pelancongan Malaysia, pada tahun 2009 sahaja pelancong dari luar negara yang direkodkan di Pulau Pinang adalah sebanyak hampir tiga(3) juta orang yang merangkumi 50% daripada jumlah keseluruhan pelancong di Pulau Pinang.

Keseluruhan belanjawan untuk pengurusan pihak jabatan pada tahun 2010 telah dicatatkan sebanyak **RM 4,701,841.52**. Jumlah ini meliputi pembayaran emolumen, perkhidmatan dan bekalan, aset, serta kos pembangunan. Sebanyak RM 1,429,491.31 telah diperuntukkan untuk emolument, RM 521,057.24 untuk perkhidmatan dan bekalan, aset sebanyak RM2,900.00 dan pembangunan sebanyak RM 2,748,392.97.

Keprihatinan bahawa Rancangan Pengurusan Hutan adalah penting dan perlu dikaji pinda dari masa ke semasa adalah amat bertepatan agar segala aktiviti yang dicadangkan akan dapat dilaksanakan serta mencapai objektif Jabatan Perhutanan Negeri untuk mencapai pengurusan hutan secara berkekalan. Ini akan membawa Pulau Pinang sebagai sebuah negeri bukan sahaja maju dalam bidang perindustrian tetapi juga berjaya dalam menguruskan sumber hutan secara professional dan bijaksana dalam mengimbangi keperluan ekonomi dan alam sekitar.